

РАДОВА РАДА

Тричасові умови передплати на 1918 рік.

на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс.	на 3 міс.	на 2 міс.	на 1 міс.
—	—	—	—	—	—	18 р.	12 р.	6 р.

Передплати приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні доповнює прикладати стару адресу).

Адреса редакції й контори:

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.

Телефон редакції 64—80.

Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить щодня, окрім понеділків і днів великих свят.

Умови друкування оповісток:

На 1 сторінці: 2 карб. 20 коп.
На IV " " " " 20 коп.
за 1 рядок в 1 шпальці четвіта за кожний ряд.

Особам, що шукають праці за оголошення побільше як в 3 рядки в 1 шп. 1 карб. 20 коп. за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год. дня

Ціна оптового 25 к.
№ у Києві
В провінції і на поштах 25 к.

№ 70.

Неділя, 28 (15) квітня 1918 року.

№ 70.

Правління, інструкторська колегія і всі співробітники дніпровського союзу спомінятих союзів з великим сумом споміняють українське громадянство про передчасну смерть їх товариша, завідуючого культурно-просвітним відділом

Володимира Михайловича Отривського.

Похорон відбудеться 28 квітня о 12 годині у цвинтарі Вознесенської церкви (Львівська вулиця).

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР“.

Святковий репертуар: 6-го травня у понеділок 1) Натусь. 2) Народні хоріві сіяні під орудою О. Кошиця. 7-го Лімарівна. 8-го Зачароване коло. 9-го Вистава присвячена пам'яті М. Л. Старичського. „Оборона Буші“. 10-го Богдан Хмельницький. 11-го 1) Бєхня. 2) Народні хоріві сіяні, під орудою В. Верховиця. 12-го Гетьман орошення. 13-го Чумак. 14-го Оборона Буші. 15-го Повстання Марі. Кватки продаються на святковий репертуар з 27 квітня у Стубу з 12 до 2 год. дня і з 5 до 10 веч.

Олександр, вул. 2-й ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР Олександр, вул. № 12.

Український театр. Дирекція М. Садовського.

Великодний репертуар об'явлено.

Кватки продаються з 29-го квітня з 11 до 2 год. ранку і з 5 до 10 год. вечора.

Прймається передплата на літературно-художнє видання

„Відроджена Україна“

Мета видання одягати в статтях, біографіях, портретах та малюнках пережиті українським народом великі події. Видання вийде в світ на зразок книжки великого формату, вимоване в національному стилі з багатоманітними ілюстраціями. Передплата—50 кар. Можна передплачувати в два строки: половину грошей і половину, одержуючи книжку. Після того, як книжка вийде в світ, передплата буде значно збільшена. Передплата приймається в конторі „ГЕНЕРАЛЬНОГО АГЕНТСТВА ОГОЛОШЕНЬ“ Миколаївська № 3. 1—730—1

Сьогодні **БІГІ**. Початок о 11 45 м. г. дня

Salon d'art Хрещатик 25 против пошти. Сьогодні в 5 год. веч. закриття. XI весняної вистави в середу травня в 12 год. дня вернісаж. XII вистава картин. 1—2611—1

Свобідна продаж **ВИНА і КОНЯКУ** в маг. Т. Д. Аكوпова М.Благовіщенська 151 тел. № 30 55. 1—729—1

НОВИЙ ЗАТИШНИЙ **РЕСТОРАН** в будинку клубу чужинців Хрещатик 36, пом. 4. Відкритий щоденно від 12 години. 3—719—2

Партія Соціалістів-Федералістів скликає на 10—11 травня партійний з'їзд. Губернські комітети посилають від 3 до 5 представників, інші від 1 до 3 з правом рішального голосу. Поодинокі члени партії та прихильники можуть брати участь у з'їзді з дорадчим голосом. 729—2

На Соломініці до головний вул. продеться дім, нової обводи; побудований на рові і займає 500 кв. саж. сад. Справи по тел. № 37—34. 2—0614—1

пер вона поспішається зафіксувати свої межі польськими інституціями на Холмщині. Звичайно, що самим поспіхом такі справи не рідко вирішуються. Анектування Холмщини ми вважаємо за річ тимчасову, доки справа буде розв'язана належним способом, який візьме на увагу етнографічні прикмети і волю самої людності. Коли повернуться до своїх домів виселені під час війни українські селяни й коли їм буде повна воля сказати в цій справі своє слово то—ми певні в тому—вони зуміють поставити справу, як слід, і вибрати, куди їм йти: чи до чужої Польщі, чи до рідної України.

Генеральська історія.

Був собі в Росії недавно такий генерал Богданович. Не знаю, як він там генеральствував і якими військовими лаврами свою голову вклав, але знав, що всім писемним людям набрид був, і напружився страшенно своїми патріотичними книжечками. Злі язики подейкували навіть, що бравий генерал мав на тому не погані заробітки: популяризацію російської історії йому видано ніби то „для кормлення“—так, як у старовину носили на провінцію московських воявод і мучили казенний грин на видання та обов'язкових передплатників і покупців на свої видання по всіх офіційних установах, а надто по нещасних школах, некористливий генерал засипав виборним патріотизмом нашу провінцію, подаючи таку „історію“, од якої чуб свердлов ставав і яка навіть за самодержавних часів здавалася загато генеральською. Разом з славом і деякий матеріальний додаточек до пенсії лишився в генеральських кишенях.

Постать цього спритного генерала прийшла мені на згадку, коли я перечитав гарно виданий, портретами й малюнками оздоблений плакат під заголовком „Як жив український народ“. І не тільки сама ця згадка. Пригадалася мені хороша брошура Грінченка під тим самим заголовком і повстає питання, з якої річі якийсь О. Valens „соціалізував“ собі назву брошури, яка з його плакатом нічого, окрім заголовка, спільного не має? Це ж дуже незручно. Люде, що знають згадану брошуру, можуть подумати, що це нове її видання, бо підпис О. Valens скромно й непомітно притулюється десь внизу, і тільки почтавши плакат, з обуренням бачиш, що маєш діло з сном або внюком бравого генерала Богдановича, який (син або внук) спекулює тепер на українській історії та на популярному заголовку, як його батько або дід спекулював колись на російській. А згодиться, що з такого непорозуміння доброго нічого не вийде. „Як жив український народ“ у прапарції. О. Valens'а краще б назвати—„Як не жив український народ“. Це не історія, а суцільна вигадка, тільки переімпанована історичними іменами й приперчена спеціальною генеральською, чорносоптенною, мудрістю. Вже самий початок, оте—

Такої славної історії, як наша, не має ні один народ у світі!—показує, що автор зовсім серйозно бере іронічну увагу Шевченка!

А історія?—Поєма Вольного народу... Що ті Римляне убогі! Чо, т-апа що—не Врути! У нас Врути і Коклеси Славі, неабуті!..

Бере це О. Valens і без ваганя налягує на такий копил нашу криваву минавшину, смакуючи, як хтось когось без ушину різав, ни-

щив, пльондував, палив, з світа зводив. Особливо достається „москвинам“ („московським собакам“, як буквально в одному місці пише нащадок генерала Богдановича), „жидам“ та „ляхам“. І як автор розправляється з історією, видно з того, що на його думку навіть „помічників на Україні виторвила Московщина“, а не натуральна еволюція, якій російське панування тільки допомагало. Пригадується бо угруцання одного старого нашого письменника до козацької старшини, яка й була ж першими у нас поміщиками:

Не обидіте нічим браті своїй! Хто лісок добрий или хуторень по-рядний, Хто став, хто луку, хто сад імієть, зарядний— Вольті или завидіть тому не хайте, Як би його привлащати к собі—не не іште.

І це „привлащання“ народного добра було вже за Хмельниччини, і наші Врути та Коклеси не тільки не одставали в тому од чужинців, а навіть стежку їм показували.

Та що вже про минуле говорити, коли навіть сучасність під пером українського Богдановича набірає таких гомеричних форм, яким сміливо міг би позаздрити і його „московський“ предок. От на зрок дещо з останніх подій, які пройшли у нас перед очима і ще твердо стоять у пам'яті.

...На... З'їзді обрали Центральну Українську Раду, й поставили до бізяться од Москвічани відновлення Переяславського трактату (1). 28-го травня зібрався Всеукраїнський Селянський З'їзд, в числі 2000 душ, вибрав 212 селянських депутатів із до Центр. Ради. Так само зробив 4-го червня Всеукр. Військовий З'їзд, який представив більш як 1.500.000 козаків. Він послав до Центр. Ради, 132 депутати. З'їзд робітників послав до Центр. Ради 100 чоловік. Крім того „національні меншости“—жиди, москвини і інші неукраїнці, які живуть на Україні—послали також своїх депутатів. Після цього (!) Центральна Рада вклала до Петроградської делегації, але московські міністри її не прийняли (!). Тоді (!) Центральна Рада звернулася до народу з 1-м Універсалом, щоб укр. народ сам відновив права Переяславського Трактату (10 червня). А щоб правити Україною, Центр. Рада обрала своїх міністрів—Генераль. Секретаріат. Московщина злякалася і згодилася, але забрала собі 4 найбагатші губернії і не затвердила 4 ген. секретарів. Проте, щоб не підіймати війни, Центральна Рада прийняла ці умови й видала про не 2-ий (!) Універсал (3 липня).

Що це фраза, то неправда; що це слово, то перлина казенної історіографії. Таким стилем і такою манерою написано й увесь цей плакат, а надто про боротьбу з більшевизмом: тут один „Центрожд“ чого вартий, не кажучи вже про ту відновлену Духинщину та люджерство, якими од першого і до останнього рядка тхне од цієї вбогої та тенденційної „популяризації“.

„Колі ви українець,—стоїть на горі на плакаті,—ви повинні, на науку невідомим братам, повісити в своїй установі цього плаката“, а далі показав, до яких саме установ підписався наш Богданович: станції залізниць, державні та громадські інституції. Коли ви українець—скажу на ці підписання,—то вам насамперед придуть на згадку старі слова Драгоманова: „неправда—не просвіта“, і ви не подаватимете на запаморочення невідомим братам цієї вбогої й огидної фальсифікації. Достой з нас було і російських Богдановичів, щоб ще своїх казенним коштом гдувати.

Сергій Єфремов.

Чому розформовується перша українська дивізія?

Перед кількома днями стали ширитися чутки про розформування першої української дивізії, утвореної з бунтівних полонених. Чутки ці ходили не тільки в військових, а в цивільних кругах, навіть в останніх більш докладно. Звичайно, в теперешній час епідемії всяких чуток, мало зважається й на досить поважну чутку. Тим більш на чутку про розформування першої української дивізії. Істнування цих полків зв'язане з великою надією уряду й громадянства, що видно, по-перше, з того становища, в якому зараз перебуває наша Республіка або вільщина, в тій оморі що потребує тепер наша держава, по-друге, в відсутності великого числа свідомих справді людей, котрі б обов'язок перед отчизною вважали за найперше. Не так давно перед зрадливими людьми змучених громадян Республіки проходили міцними рядами перебувши сувору школу життя в полоні й навчені цінній свободі ті, що ще за царського часу, в 1914, 15 і 16 роках, в часі „гонення“ за українську ідею, в кутонках притулившись, за братами в неволі, будували плани, освідомлювали себе національно й соціально, щоб, дозаркувши, допомогти народові добути свободу, за котрою самі так сумували... Прийшла вимріяна щора повороту, прийшла можливість стати в ряди будівничих своєї національної хати. Зрозумівши необхідність національної армії, без котрої не закладеться жадного камінця до фундаменту нашої держави, ці свідомі сини отчизни згуртувалися в полки й прийняли до „злотоверхого“, зв'язані між собою виключно морально.

Як не важко довелось в самому вже Києві перебувати через неорганізованість життя, як не тягнуло до дітей, жінки, батьків та оселі, все ж свідомість обов'язку перед батьківщиною брала гору і за малим винятком полки зберегли густоту своїх рядів з часу формування й до цієї пори.

Відсутність уставів, повна неосвідомленість що до відношення в військових частинах, відсутність дисциплінарної кари не могли порушити морального примусу й обов'язку, котрим зв'язані часті дивізій. Цього вистарчить, щоб уявити собі ту віру, витривалість, завзяття й бажання служити Республіці, котрі мають воляки першої української дивізії.

Важко було навіть думку про розформування допустити... Цими днями до Катеринославу вийшов другий імени Залізняка полк для наведення там порядку, в Чернігові досить довгий час працює, користуючись великою прихильністю населення завдяки коректному відношенню. З полк імени Богуна, незабаром могли відійти й інші полки дивізії для праці по-за Київом і зневацька велика несподіванка... Перша українська дивізія має бути розформована...

Як блискавка повстає питання: чому? З яких таких надзвичайних причин розкасується та опора, про котру недавно в наказі по військовій офіції говорив військовий міністр та інші представники влади при зустрічі полків? Тепер Республіка Українська має не так багато війська і тільки виключна причина може примусити вирішити справу істнування дивізії в такий спосіб. Надзвичайно важно, яку відповідь або пояснення матиме громадянство в цій справі.

Ф. Крушинський.

* Стаття була адана в набір ще 25 квітня. Р. е. д.

Трагедія російського інтелігента.

Думка російського інтелігента звикає до ідеї великої безмежної держави російської... Не дивлячись на все каяття і закиди самим собі російські інтелігенти були великими патріотами хоч і не національними, а скоріше імперіалістично-державного типу. Ці інтелігенти обстоювали державні інтереси Росії, стаючи під час війни під одні прапори з своїм старим ворогом — царизмом.

Так само російський інтелігент був майже завжди народолюбцем і прагнув стати селянином і робітником на допомогу. Ідею соціалізму і всенародного визволення підняв він високо в гору і безоглядно кинувся в хвилі революції. Але на всіх шляхах його чекали терни і невдачі...

Війна доконала Росію, а між тим завдання і мета її, перемога над німцями, навіть хвалений Константинополь все то були дійсно державні завдання Росії. І всі спроби одягнути це і спростувати були завжди невдачливі... Ми не потребуємо говорити тут, що ці завдання дійсно відповідають справжнім потребам Росії і що без закінчення війни побідою Росії, не може бути забезпеченим ні державне існування Росії, ні твердість нового її внутрішнього політичного ладу. Але в тому було нещастя, що спираючись на масу солдатів і робітників у яких було тільки одно чуття утоми від війни, бажання її покінчити, — не можна було провадити тої націоналістично-державної політики, яку поставив собі Тимчасовий Уряд — так швидко один з „покаяних“ інтелігентів в останній книжці „Русской Мысли“, а саме І. О. Левин. Але справа не тільки в настроях і в тому солдат довгою війною. Справа в тому, що державний апарат Росії надто кволий і штучний, щоб криматися у цій війні. „В Росії, як з усіх воюючих великих держав, була в політично-культурному відношенні найслабше розвинені ті національно-культурні сили, які в західних державах і досі в трудні моменти підпирати державність в Росії процес параліча державної влади і труднощі війни, що збільшувалися по-дня, виявилися раніше ніж де-небудь і привели до того, що стара влада в кінці лютого капітулювала навіть без серйозної боротьби“, говорить той же д. Левин. Виходить так, що коли дивитись на Росію, яко на справжню

державу, війну уряд гести був повинен, бо перемога окривала державі дуже широкі перспективи. Коли ж подивитись на Росію очима реального глядача коли звернути увагу на характер її державного апарату і, головне, безмірну темноту народних мас — війна і її продовження робиться злочинством перед тою самою державою. І стоючи за цю саму війну, під знаком продовження її підпирючи революцію — інтелігент Росії самі наближали занепад і розвал держави.

Але фактором розвалу і занепаду була не тільки війна. Революція, яка в значній мірі була наслідком війни, можна розглядати теж, як самостійний фактор розвалу. Революція від якої російський інтелігент ждав чудес, революція якій раділи не тільки молоді люди і найлівої партії, а навіть самі помірковані і поважні представники російського громадянства, — революція виявила дійсно обличчя темної і напів дикого народу Росії. Стихий народні дуже скоро звияли інтелігентію, яка певний час ще трималася коло влади, думаючи, що революцію провадить вона і на московському престолі запанував хам...

Так же легко скинули робітники і солдати уряд Тимчасовий, що був плотью від плоти російської інтелігентії, як в лютому 1917 року царський уряд.

Інтелігентія вважала завжди, що самодержавіє це її ворог, що тільки упаде воно — і тоді почнется рай земний у Росії. Творчі продукційні сили країни почнуть розвиватися, поліпшено буде добробут народній, на високу гору підніметься російська культура, яку у кайданах гніть царський режим... І дійсно старий лад давав досить матеріалу, щоб дратувати нерви всією своєю поведінкою... Безправ'є, утиски, загальне пригноблення... Тюрми, ешафоти, Сибір, каторга... Сатрапи на низах, бездарність на горі... Чехарди міністрів, невдала політика... Словом матеріал, для запросів, і критики з боу в опозиції безконечний... І над усім „самодержав'є“ з усією своєю придворною камарильєю, потайними впливами, расчутим, розпущеном спирітизмом і земними поклонями. Словом стара Росія...

Кляли інтелігенти старий лад, кляли царів і не знали, що самодержавіє повинно бути їх кращим другом... Що тільки його вітками випробуваний апарат утичків насильства міг утримати темні стихії народу, тільки дякуючи йому і вони інтелігенти мають і свій добробут можуть провадити і ту культурну роботу, котрій на

їх думку так перешкоджає старий режим... Революція дуже гірко наслідками над своїми апологетами. Росія була надто штучним апаратом, централізм географічний і соціальний всіх духовних і матеріальних дарунків життя зайшов надто далеко. І кращі люди Росії, найбільш досвідчені і здібні цілком залучилися у протележності між суворим реальним життям і інтелігентними традиціями і мріями. Утворювався *circulus vitiosus*, бо критика старого режиму, люта ненависть до цього нечуваного апарату гніту — були цілком зрозумілі. А те, що було протележним йому, — революція, перейшло у всеросійський погром, який починаючи від Петрограду концептними кругами став расчудитись по всім необхідним просторам держави, руйнуючи всі культурні цінності і здобутки.

Де вихід? Виходу для Росії тепер може й немає. Принаймні життя його поки що не знайшло, і централізм географічний вже привв до розпаду на окремі держави і країни, а централізм соціальний привв до того, що вся інтелігентія під назвою „буржуазія“ разом із справжньою буржуазією і капіталістами поховалася по таємним куткам. Там же продовжує надалі свою руйнацьку роботу і невідомо коли і де знайдуться ті організовані сили в самій країні Московській які скинуть його нарешті...

Олександр Шульгин.

Вистава торгу й промисловости.

15-го квітня заснувався в Києві при міністерстві торгу та промисловости український виставочний комітет.

В першу чергу він має упорядити укр.-нім.-австр.-угорську виставку.

Основною ідеєю цієї виставки має бути приближення споживача до підприємця взагалі і висвітлення сучасного становища міжнародної промисловости та сільського господарства з тим, щоб шляхом широкій інформації та взаємного ознайомлення найкраще задовольнити потреби українського ринку предметами імпорту і, з другого боку, познайомити закордонні держави з предметами нашого експорту.

Вистава ця має перетворитись в постійну біржу міжнародного шопиту і провозніці, при якій має заснуватись музей, видавництво по економічним питанням, постійна агенатура, як закордонна, так і українська.

Звичайно о ганувати цю справу в такому широкому світовому масштабі можна не раптово, а тільки

позитом довгої, спільної і плакотної роботи, як урядових так торговельно-промислових і громадських кругів.

При сучасні му становищі нашої великої промисловости, при кволости, в звязку як з політичними, так і технічними умовами нашого торгового апарату і при майже цілком зруйнованих великих сільсько-господарських підприємствах ми тепер безумовно можемо показати на виставці не тільки свій економічний добробут, скільки свою кволисть.

Одначе умовина міжнародного життя і питання негайного одбудовання і розвитку нашої економічної сили, доведенья її до тої степені, щоб з нею серйозно рахувався міжнародний економічний ринок, стоять на черзі і неминуче вимагають од нас негайно зробити генеральний огляд наших економічних сил. Ми заклали торговельний договір з центральними державами, од того, чи ми виконаємо його, чи ні, залежить в великій мірі вся наша будуччина і як держави, і як окремого інгредієнта у всесвітній конкуренції.

Ми мусимо обертати всі активні сили України в боротьбі за нашу економічну незалежність і звичайно в першу голову мають стати до праці торговельно-промислові круги, для яких питання нашої економічної незалежности — питання про життя чи смерть.

Таким чином самим ходом життя заматіється план роботи виставочної організації — в першу чергу ми повинні упорядкувати виставку тих предметів, які ми, згідно договору, мусимо доставити центральним державам, далі тих, котрі теж вийшли в договір, але нам вигідно поставити, а також тих предметів, які повинні і можуть поставити до нас центральні держави.

В цьому невеликому масштабі ми мусимо одарити виставку з 1-го червня (іюня).

З осені комітет приступає до організації на 1919 рік виставки в міжнародному масштабі з ширкою, як урядовою, так і приватною агентурою за кордоном.

Вся робота комітета по улаштуванню виставки може оправдати надії, які на них покладаються і виконати своє величезне важке державне завдання лиш тоді, коли на місцях комітет матиме піддержку всіх кругів громадянства, котрі забезпечать їх активну участь в роботах комітета і коли на місцях всі лі круги будуть об'єднані біля організаційно-інформаційного центра, котрий був би в постійному і безпосередньому звязку з виставочним комітетом.

Завданням таких осередків на місцях являються: 1) об'єднання всіх торговельно-промислових та сільсько-господарських кох в діяльність їх що

до експонування своїх продуктів на виставку, 2) вироблення умов, на яких експонати мають бути доставлені, 3) заходи що до інтенсивности збірки і пересилки експонатів, 4) інформація місцевих громадянських кругів про діяльність укр. інського виставочного комітету, 5) посередницькі зносини через центральний виставочний комітет між споживачем і підприємцем, як нашими з закордоном, так і нашіми.

Кшти таких осередків мають зростати паралельно з розвитком їх діяльности і мірою їх участі в товарообміні з % начислень на товари, які переходять через їх посередництво.

Невідомо, коли скінчяться війна на заході — не виключена можливість, що війна скінчиться не скоро. Надзвичайний голод у всій Європі на всі без винятку предмети, як харчування так і виробу промисловости, та досить довга задержка, яка неодмінно дасть себе знати при перебудові західно-європейської промисловости на мирний час — дають нам зараз і тільки зараз змогу організувати свою промисловість і можливо, довести її до такої висоти, що вона зможе мати великий вплив на міжнародному ринку.

Коли західно-європейська і американська індустрія перебудується після війни і почне змагатись з нашою економікою за наш ринок — пізно буде думати про утворення власної промисловости, бо ми тоді не виперимо конкуренції. Щоб узяти певний курс, використувати всі можливі перспективи утворити певний і стабільний план дальшої роботи, як приватним підприємствам, так і кооперативам і старим одякно потребам над якою сама широка і правдива інформація міжнародних і внутрішніх українських зносин. Щоб допомогти нашій промисловости в процесі її одбудовання і розвитку міністерству торгу та промисловости неодмінно треба вийти в самий т сний, самай реальний і діловий звязок з усіма галузями нашої як великої так і сільської промисловости, і фабр.-зав. і сільсько-господ. Щоб налагодити інтенсивний експорт наших лишків, які нам вигідно збувати за кордон на захід, необхідно треба нагайно завязати звязки з австр. круги з станом ишої продукції.

Міністерство торгу та промисловости, упорядковуючи виставку звязо на себе ініціативу в цій справі і асигнувало на це невеликі кошти. Звичайно, без піддержки земськ.-торг.-промисл. та кооперат. організації комітет цих не вистачить, виставка матиме лиш офіційний характер і не дасть тих наслідків, котрі так потрібні для всієї України, а найбільше для торг.-пром. кругів.

Раніше виставки улаштувались як нарад нашою с-господарству та

Провокація чи божевільня? *

Іншого питання, як поставлено вгорі, не може бути, коли слідкуеш за тем клубом, який почав намотуватись після убивства Нероновича круг полковника Шаловала, а потім і Натієва.

Праведлюдо, гучно, самовпевнено робиться таке злочинство проти України, проти українського народу, проти війська українського, що губиться віра в сумління цілої громади української, в можливість стати Україні справжньою державою — об'єднаним селян і робітників, коли ця громада, мовчанням своїм покриває злочинство...

З думки не йдуть сло-а мученика-героя Шаловала, що знаменують собою сам страдницьку історію України.

Ірше ката свої діти
І розпинають,
І праведною кров
Із ребер точуть...

З давніх давень, з року 1908 — 1909-го, на горизонті колоніального українського життя у Петербурзі з'явився постать Євгена Нероновича. З'явився і сразу-ж заняла одне з перших місць, почала праги доміную роллю. Розум, організаційний талант, мелодіст, що не знав препонів, реалізатор у національно-українському відношенні — ось що було ознаками молодого українця Нероновича і з давни він зостався, як горіщину його сьвітлого, до самої смерті. І я не можу собі одної підстави, щоб не вірвати

Давно міне ширій статті тов. Ів. Прикоженка, хоч подекуди не пожується із тих, як він ставить справу. Що до Є. Нероновича, то редакція „Н. Ради“ востем не поділяючи старого ліберального ризького значаю, — de mortuis aut bene, aut nihil. — бачить в статті Ів. Прикоженка спробу справедливо оцінити діяльність молодого українця на загальніших засадах, ніж на особливостях, що потроху нивелирують Є. Нероновича з об'єктивних фактів і виставляють його. Ред.

варшам його, бо цих товаришів я особисто знаю, знаю близько і добре. Але дійшло на Україну московське військо „соціалізувати“ Україну. До нього пристали заїди-робітники іде українських міст. Почалося завязте знищення найменших ознак українства, почалося знущання над самим життям українців. Замучено коло двохсот душ українських гімназистів, вбито кілька десятків матросів-українців, ограбовано все населення України, цвіт української інтелігентії і демократії — Центральному Раді і народнім міністрів — оповішено „умовними преступниками“. Перед українським народом стала трагічна майбутність — умерти на віки, умерти од руки брата Катіна. І серед тих, хто мучав, вбивав, грабував, проклинав стояло імя... того самого молодого, завязтого, радикала-українця Нероновича.

Товариші його кажуть, що він не зрадив України, він помилився тільки і навіть... можливо... навіть вже у помилці. Товариші його-ви і мої товариші — одже краллину, одну краплину уваги до моїх слів, трошечка спокою і об'єктивности...

Хіба він не бачив розтерзаних, знівечених трунів своїх товаришів по Центральному Раді тих „чистих серцем“ (бо їм навіть того не можна закинути, чим так багатий був Є. Неронович — постійне позирвання перед „публікою“, конглірування слівми, задавання, що ч, мов яв, верк совершенства) Іска Пугача, Олександра Зарудного, Леонарда Вачковського? Хіба він не знав, що одного посвідчення українською мовою достить, щоб бути реєстрованим? Хіба його статті у „Вістнику“ стояли не рядом з ганебними наказами Мартьянова, Ауссема, Козубицького? Хіба його цього не досить було, щоб ще в перші тижні після війни „большевиків“ побачити, чим вони думуть, і показувати у своїх політиці?

О, він не міг не бачити, не міг не чути на міг не бачити, не міг не чути

всій сая України... не діялася на все це поїхав до Берестя брехати, що ніякої війни на Україні не має, що Україна оповістять німцями війну, коли вони підуть на Україну, не мов не знав, що на Україну не німці йдуть, а вертається сама Україна в особі с оїх ліших саяів. Мало того, він, Євген Неронович, чує, ч. п. Салтан, Ковалевський і демагоги з „Робітничої Газети“, веркувшись з Берестя ні з чим ще не покаявся, а став військовим міністром на чолі всіх больше-ничьих банд на Україні, що сподівався розправитись з Україною...

Ві говорите він не зрадник, ви вкисите інтерв'ю відповіди до наших іністрів в стінах парламенту... Хте-ж тоді взагалі може називатись зрадником, коли *масією* Неронович не зрадник? Хто з нас з ума сходить? Де критерій вірности народньої і державної? Але даї...

В 1906 році до Полтавської церковно-учительської школи приїхав вчитись хлопець у сиритні, убогий, на земельні кошти, Українець од родови до п'яти. Московською мовою речення не вмів до ладу скласти. І став цей хлопець „душою“ товаришських гуртків школи. Був одні з піонерів українського руху в цій школі, яка не мало випустила робітників на просвітню яву свідомими українцями. Світавським школу став народнім учителем. На вчительській посаді він був одим з тих, що вніють привнести свої особисті інтереси в жертву українській народній школі. Він був українцем-учителем, українцем-громадянином тоді, коли більшість тих, хто тепер так галасує за Україну, по українському пікнуть боляси. Як громадянин він побачив, що одяк можна організувати до боротьби за працїй лад при царському режимі тільки через кооператив, і з першого ж року вчителювання влясся за завданням кооперативів. За українською, за громадську працю, за не-

повів, його „для пользи служби“ галили од школи до школи, з села до села. З Київщини він мусів переїхати до Полтавщини. Але й там було не краще: його примусили кинути вчительство. Та він не падав духом і вже цілком віддася кооперативній. Війна застала його, коли він уже був інструктором кооперативу Переяславського земства. Це був Олександр Шаловал.

Коли прийшла революція, він був одним з перших, хто зрозумів, що тільки силою можна одвоювати у Московщини волю України, і тому став до організації славною богданівського козацького полку. Сполівався, що недовго вже поневиряться України, і мряв тільки про те, щоб при великих умовах вернутася до любих йому школи й кооперативу. Але... „не так споділося, як жадано“...

Ті, що поставили були коло української влади, не стали від цього мужиками „світа і разума“, а лишились рабами партійної доктрини, справжніми людьми з „пелюля“. Замість того, щоб діло робити, міцною рукою заводити державний лад на Україні, закріпити здобуду волю, тільки... горворили, говорили, говорили.

Народ, що таким тиском колом оточував українську владу на початку революції, бачучи безладдя й одві балачки, почав розсипатися. Народня міль української державности почала губитись. Шакала відійшла голован. Одвічні вороги українського народу не дримали. Почалося відурювання темного населення цілої української громади, озброєння всіх ворогів ладу взагалі і України зокрема. Видко було, що буде — і пришло буде — великий і може ганебний бій за українську волю.

І Шаловал, розуміючи і бачучи це, мусів одновитись од школи на мирну працю в скорому часі і влясся при війську, при тому війську якого сам докт иверський уряд заобіганути цей перед всьмих іми-соціаліста-

вати за своє. При війську голодом, холоду, обертано, але з подумком любово до України в душі. Далився тоді, коли більшість його товаришів знайшла тепліший місця при уряді по різних радах, комітетах, штабах, розвідках, об'єднаннях.

Судний день прийшов скоро. Полілася кров по вулицях Києва. Як шуря, поховалась по верхах всі, хто галагував патріотично. Зтрадіти мільюні українського народу тільки кілька сот найшляхоті героїв, які оружко повстали проти напастивіє, понесли життя своє (чи розумієте ви, яканево озороці! Нероновича, який цього) на вівтарь ботяїщини. А серед них був Олександр Шаловал, вже яко почався богданівського полку, з 200 козаками. Як вони вились за Україну, можна хоч би з того бачити, що з Києва вийшло за Шаловалом тільки 80 богданівців: рашта-полягла об'єднаним з петлєрїдцями арсенал, покриваючи вїзід українського уряду з Києва... І тоді, коли не мало українських „соціалістів“, що закиналися в Києві, робились „лівини“, шукали контаку з Муравїєвими, Ремієзими, Болами, забувши, що справжній народній уряд України поневиряться по-за Київом, тільки Шаловал, Балбачак, Натієв та Петлюра з кількома десятками козаків та офіцерів не тільки не одривалися од Центральної Ради, а були єдиною її охороною, її національною гвардією — малюю кількістю, але душою духом. А ще даї було, те вже все громадянство знає з газет. Шаловал з Балбачаком розбили большевників під Бердичевом і тим одкривши шлях до Києва, при чому Шаловал був поранений і голову. Шаловал, Балбачак, Натієв залишили Київ, не лишились тут на віщочини, залишивши Україну на волю Богу, не „пристроїли“ комендантам по містах, а пішли далі очисяти Україну. Коли большевики на Полтавщині зробили спробу...

всього повітря і смарагдово-зелені остріці ваблять стомлених городян до себе. І особливо святами легенькі човни цілими зграями врывають блакитно-світлі води Дніпра.

Реквізіція будинку. По постанові господарчого департаменту міністерства пошти і телеграфів і з наказу коменданта м. Києва для потреб м.ва пошти і телеграфів реквізітується будинок № 7 по Гимназичній ул.

Мешканці квартири цього будинку мусять очистити їх в тиждень строю.

З огляду на неможливість знайти в такій короткій строк нові квартири, мешканці цього будинку звернулись до відповідних урядових інстанцій з проханням скасувати цю постанову. В будинку цього є 18 квартир, з них в 11 живуть люди незможні. Всього мешканців 130 чоловік, з яких четверта частина—діти.

Ініціативний гурток прохає всіх прихильників як найскоршого відходження української православної церкви з підпорядкування державі. Митрополитанський дім по вул. св. Софії.

Спілка учителів м. Києва. У понеділок 29 квітня призначено збори секції середньої шк. для обговорення і прийняття проекту статуту—клубу „Родина“ о 6 1/2 год.

Збори студентства. В суботу 27 квітня о 3 год. вечора в університеті відбудуться загальні збори українського студентства всіх вищих шкіл міста Києва. Про номер аудиторії на дверях університету перед зборами буде вивішена обява.

На порядку денному найпекучіші справи.

Українська професійна спілка робітників: засідання головної ради спілки призначено на вівторок 28 го квітня на 12 годин ранку.

Всі члени ради і їх заступники запрошуються обов'язково присутити бо на черзі стоїть питання про зміну статуту спілки.

Окремих оповісток розсилається не буде.

П'ятий український національний з'їзд Київщини. Сьогодні 28 квітня одержався 5-ий український національний з'їзд Київщини о 11 год. ранку в Народній аудиторії на Бухарно-Кудрявській вул.

Програма з'їзду:

- 1) Огляд подій в українському житті за час від останнього з'їзду доки. І. Чопівський, 2) Діяльність Київської Губернської Української Ради від початку її існування доки. Ол. Питель, 3) Діяльність українського уряду, 4) Доклади з місць по повітам: а) діяльність Народних Рад, б) діяльність земельних комітетів, в) засів поля, г) становище школи, д) діяльність місцевих організацій (Пресвіта, спілки і др.), 5) Земельне питання, 6) Торгові зносини з центральними державами, 7) Фінансове питання (питання про податки), 8) Діяльність Народних Рад док. Пожарський П. 9) Ліквідація Київської Губернської Української Ради. Помешкання для членів з'їзду: 1) ріг Фундуклівської і Нестеровської вул. № 31. 2) Панцарний анвізіон на Фундуклівській вул. № 51.

Бюро з'їзду: (Народні аудиторія на Бухарно-Кудрявській) одкрита од 1/29 год. ранку до 6 год. вечора що дня.

Пам'яті забитих під Крутами.

Відозва.

Батьківський комітет при укр. Кирило-Методієвській гімназії, виконуючи постанову загальних зборів батьків від 14 квітня ц. р. про достойне вшанування пам'яті юнаків-учнів гімназії—забитих під Крутами, виданням присвяченої їх пам'яті книжки, приступає тепер до свого завдання. Бажаючи в згаданій книжці подати докладні відомості про останні дні їх життя, про їх героїчну смерть, як і взагалі про цей незабутньо-трагічний історичний момент в житті нашої країни, редакційна комісія батьківського комітету звертається до всіх, хто брав участь в подіях під Крутами, особливо до близьких покійним товаришів гімназистів, з ширим проханням надіслати свої спомини про ці події, а також про весь підготовчий період перед бием. Бажаючи також подати в книжці біографічні відомості про полеглих героїв-юнаків, редакційна комісія прохає їх родичів і взагалі людей, що близько їх знали, надіслати відомості про їх життя, а також фотографічні картки.

Сподіваючись, що на заклик наш одгукнуться ті, кого кличемо, прохаємо звертатися до адреси пошти що (лістовою): В. Підваляна, 86, 8, тов.

голови батьківського комітету II укр. гімназії.

Після великодушних свят мають бути складані збори всіх зацікавлених в цій справі як батьків, або родичів полеглих, так і їх товаришів для загальної наради, про що буде оповіщено в газетях.

Редакційний Комітет.

До всіх видавців, видавничих товариств і приватних громадян.

В найближчому часі на могилі Т. Шевченка під Каневом буде урочистою бібліотеку-пам'ятку з творів на різних мовах, що торкаються життя й діяльності Великого Кобзаря.

З огляду на теперішній брак в продажу книжок, неможливість все те швидко з брати без допомоги широкого громадянства, а також сподіваючись, що кожному громадянину, який шанує пам'ять Т. Шевченка, бажано буде покласти й свою, хоч малу лепту, на добре діло, звертаємось з проханням розшукати в своїх збірках все, що стосується до Великого Імени, навіть врізки з газетних статей, всія ілюстрації, біографії й критичні нариси—і все те офірувати для поповнення згадані бібліотеки.

Всі матеріали просимо надіслати до ред. час. „Київськ“, Київ. Волод. 42. В. Старому.

З доручення комісії по упорядкуванню могили Т. Шевченка.

Комісар могили В. Старий.

ТЕЛЕГРАМИ.

Офіційне повідомлення генерального штабу У. Н. Р. 26 квітня.

Південний фронт. Без змін.

Східний фронт. Частина заповроженської бригади заняла станцію Нікітовку. (УТА).

Із певних джерел.

В районі Бахмут-Юзово сконцентровано більш п'ятнадцяти тисяч неорганізованого більшовицького війська, що складається з більшості із озброєних робітників Дождьового району які по оголошенню більшовиками загальної мобілізації і скасування майже всіх підприємств промисловості примушені залучуватись в червону гвардію. Серед більшовицьких банд мається велика частина донських козаків. В більшовицьких великий брак набоїв які вони порозстрілювали з вулмегів та ружинців по селах, якнайчиріше населення. (УТА).

Німецьке офіційне звітлення 26-го квітня.

Західний фронт. Наступ армії генерала Сікта фон-Арніна на Кеммель закінчився вночі вдало, височина Кеммель, яка підноситься над фляндською рівниною в каших руках. По сильній артилерійській підготовці піхотні частини генерала Сікта фон-Арніна і Ебергарда вчора вранці наступали на французькі дивізії, які мали на флягах англійське військо, з яким було приказано оборонятися Кеммель і англійські частини біля Винасте й Дромете, які придушили до них були вбиті з своїх позицій. Великі вибої з вибухів біля С. Дуа й саму місцевість взято нами; численні розміщені в районі бою бетонові будівлі й укріплені фільварки захоплено нами. Прусське й баварське військо взяли штурмом село й височину Кеммель. Під охороною артилерії, яка наспіла без огляду на несприятливий терен піхота посулулась вперед у багатьох місцях до річки Кеммель. Нами взято Дромете й височину на північний захід Вегельгока. Повітряні бові ескадри атакували шляхи зваду, де розміщались обози й колонии. Вчора нами здобуто більш 6500 гранців, в цьому числі одні французький й англійський командіри полків. На південь од Семи ми не могли оборонятися перед ворожими контрастами Віла-Бретонне, в яке ми продержалися. Дальші сильні контрасти на схід од захоплених у ворога лісу і села Ангар нама задержано; число бранців на цьому бойовому участкові збільшилось до 2400. Між Аврору й Уауою, крім часом оживленого артилерійського воєнн. діючого нового. На західному березі Мозеля саксонські батальони ввійшли в французькі ліси й в Гезельс. По виконанні свого завдання повернулись назад з бранцями до своїх позицій. На яких участь фронту нічого нового. Перший генерал-квартирмейстер Людendorff. (УТА).

Австрійське офіційне звітлення 26 квітня.

На південно-західному фронті нічого нового. (УТА).

Події на морі вночі з 22 на 23 квітня.

Відділ наших істребителів в південній частині Адріатичного моря посулувся вперед до рейсу Огранто. В бою з ворожим слабими силами один ворожий істребителі ушкоджені.

Наші відділи повернулись без жодних втрат.

Руминська нафта.

ОДЕСА, 27. Бельгійське трамвайне товариство, зв'язавши міську управу про те, що руминські капіталісти пропонують товариству набути з Руминії сто п'ятдесят тисяч пудів нафти для трамвая, просять управу посередити дистику цю нафту. Управа послала в Плоешти свого представника спільно з представником бельгійського товариства для провадження переговорів. (УТА).

Транспорт „Посадник“.

ОДЕСА, 27. Сьогодні в ковзольній австро-німецького командування ввійшов в Севастополь транспорт „Посадник“ з делегатами моряків торговельної флоты, приїхавшими в Одесу для переговорів про поворот в Одесу транспортної флоты. Делегати дозволено взяти з собою на транспорт моряків, бажаючих повернутися на місця служби та родини моряків, що знаходяться в Севастополі. (УТА).

На полях.

УМАНЬ, 26. Вияснюється, що ті місця повіту, де поміщачої землі доволі, бурки засівалиються в достаточній кількості. В інших місцях, де мається немає, буде недосів. Земком прохає міністерство дати вказівки про ціни на бурки про те, що їх всіх приймають та що будуть дані аванси.

ЧЕРНИГІВ, 26. Із возецького повіту передають, що бобрівська Цукроварня приступила до засіву буряків. (УТА).

ПОЛТАВА, 26. По інформаціям земкома, засів ярни проходить скучечно, в найближчих днях засів скінчить я. З Дняківським повідомляють, що засівного матеріалу в доволі. Селаме з однаковою енергією обробляють свою й бужшу поміщачу землю. Оамі засів дуже гарні.

До міністерства земельних справ пішла телеграма не вірити чулкам, що ніби хліба не буде, коли селяне самі сямнуть. Селаме заявляють, що вони не гірш других засіяють. (УТА).

БЕРЛІН, 25. „Aftonbladet“ повідомляє з Фінляндії: Німецькі війська заняли Гувикте та Свеаборг. Червоно гвардія окружена між Лойо та Ригімеї. Кордон між Росією і Естляндією закритий. Війська під командою графа Хенсвейка взяли Упейе. Червоногвардійці грабують усі місця перед їх позиставленням, та творять всюди руйнування. (УТА).

Редактор Андрій Ніковський.

Дповідстки.

Д-р. Колонійцев ліч. офіале (606-914) і триплер Гоголівська. 2а. Пр. 11-115-7. в. 22-0581-9

Д-р Черняк, спец. володар для систем. лічення воєного роду полових хвороб. Вел. Житомирська 16. 9-2 та 5-9. 12-0596-4

Перекладаю з російської мови офіційні члени перепи. етатути. Надіслати в контору „Нової Ради“.

Згублено сохр. росп. чек відділ. дер. банку № 6835, 6479, 7499. 3-0612-2

Кожушок (жіночий) загублений 24 квітня в 9 1/2 г. веч. на Бєзаків. вул. Знапшов. інженер Томашевський спитати Павливська 16-3 до 10 год. ранку. 1-0616-1

КУРСИ

НАВЧАННЯ НА ПИЛУЧИХ МАШИНАХ В першокласній школі, участь писати на маш. ріжк. оєст. Навчання та перепис. ведеться також і на УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ. Зголосуватись можна щоденно окрім неділі від 9 до 8 години.

Ф. ФЛЕЙШМАН і А. КИРЖИЕР В. Володимирська 41 магаз. „Валро“ 8-672-5

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАРЬ на 1918 рік т-ва „ЧАС“

(нов. і ст. ст.) в обмежній кількості лишилось на складі в гугутовій книжній пом. рі т-ва „ЧАС“, Київ, Володимирська, 42. Гуртовим покупцям велика знижка. Також є на складі і всі інші видання українські і по українськи. 5-726-2

Кременецька повітова земс. управа запрошує на посади секретаря і бухгалтера управи, а також інструктора по шкільній освіті; необхідно знати українську мову; всім платити по 400 карб. Заяви адресувати: Кременець на Волинні предсідательської земської управи. 2-9574-2

МІНІСТЕРСТВО ЗЕМЕЛЬНИХ СПРАВ

запрошує авторів і перекладачів надіслати ЛІТЕРАТУРНІ ПРАЦІ ПО СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВУ—дружчини і т. н. Гонорар по умові. Зголосуватись—Київ, Володимирська, 19, 4-й поверх, Видавничий відділ. 5-727-2

НАЙДОРОЖЧЕ ПЛАЧУ

ЗА БРИЛІАНТИ ПЕРЛИ І ДОРОГОЦІННЕ КАМІННЯ

А. Я. ЗОЛОТНИЦЬКИЙ

Прот. пошти Хрещатик № 23. Телефон 3-86.

Кулюю річні найстаріші річі Плачу аматорські ціни 1-675-1

ПІВДЕННО ЗАХІДНЕ ТОВАРИСТВО

Транспорту (Валок) і торгових складів

ТЕЛЕФОН 51-44 60-52 15-07 31-49

Виконуються всі операції по транспорту і очистці мит. оперуючи сіткою контор на місцях і великими складами, а також оборотом в Києві. До послуг багато агентів для шукання по лінії застряглих грузів. Прийм дублікатів адресованих в Катеринослав, Кременчуг, Гомель, Могилів для відправки водою в Київ з страхуванням в дорож. Правління: Олександрівська № 8. (Політ), одділ: Хрещатик № 22. 66С

„Сапуто“

Знову новий спосіб для МИТТЯ ГОЛОВИ

„КАПУТОЛЬ“ змищує лупу (перхоть) очисає, дезинфікує, скріплює шкіру голови і тим запобігає випаданню і домагає росту волосся. Використовує право патенту належить фірмі у ЮРОТАТ. Продається в його складах, аптеках, аптечних крамничках, в парках-херських. Агента анд. т-ва „ФАРМАНОС“ (бул. Зейделя). 10-731-1

ХЕРСОН.

Кооперативне Товариство Українська книжарня. Потьомкинська вул. Український народний будинок. Великий вибір українських книжок: Товариство видає наступуючі книжки.

- 1) Байки Глоба з передмовою та додатками, річні пісні 1 карб. 25 к.
 - 2) Повний кобзар. Т. Шевченка з біографією та примітками Доманицького ц. 4 карб. 50 коп.
 - 3) Євангеліє 4-х євангелістів (передрук з видання найсвятішого євангелію 1911 р. ц. 3 карб.
 - 4) Катерина Шевченка ц. 15 коп.
 - 5) Наймичка його-ж. ц. 12 коп.
- Оптовим купцям 20%о зняж. 2-0609-1

Всеукраїнська спілка лікарів у Києві

Українські Медичні Вісти

вийшло 4 число

Склад: гуртова книжка номера т-ва „Ч А С“ Київ, Володимирська 42.

Умова передплати: на 1 місяць 3 карб. Подинове число 1 карб. 50 коп.

Ціна за оповістки: перед змістом і на останній сторінці обкладинки 1 карб. за рядок петиту.

Передплату та кореспонденцію просимо надіслати: Київ, В. Васильєвська 104, Д-ру С. К. ЛУКАСЕВИЧУ. 1-0130-1

Всеукраїнське Учительське Видавниче Товариство

засновано на підставі закону про кооперативні т-ва і має метою забезпечення українських шкіл книжками, малюнками, таблицями, мапами і іншими науковими приладами.

Пайщики „ВСЕУВИТО“ можуть бути учн.-українці, укр. учинками „ВСЕУВИТО“ тельські організації, народні (земські) управи, українські кооперативи „Прогрива“ і інші культурно-просвітні товариства.

Правила „ВСЕУВИТО“ звертається до всіх вищепам'янутих т-ва та пайщикам до т-ва, а до т.т.—учн.— „ВСЕУВИТО“ окреме прохання телів та учн. організації від „ВСЕУВИТО“ подати, щоб питання про „ВСЕУВИТО“ було піднесено на всіх зємських зборах і участь у „ВСЕУВИТО“ учительських з'їздах.

Вступний внесок „ВСЕУВИТО“ (Інституції або особи)—5 кар. з кожного пайщика „ВСЕУВИТО“ Варість одного пая—25 карб. Кількість паяв у кожного пайщика необмежена. Вступні і пайові внески наділяються до „Київського союзу установ дрібного кредиту (Київчій рахунок правління „ВСЕУВИТО“ № 1390.

„ВСЕУВИТО“ прохає осіб, які могли б, при відповідних умовах, працювати над складанням підручників, „ВСЕУВИТО“ по адресі КИЇВ, Вел. Володимирська вул. № 30.

Правління „ВСЕУВИТО“ 2-0602-2